

- © Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.
- © The present text and the authorisation to republish it were granted by the Constitutional Court of the Republic of Moldova for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.
- © La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées sous l'autorité de la Cour Constitutionnelle de la République de Moldova à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

***Parmak și Bakir v. Turcia* - [22429/07](#) și [25195/07](#)**

Hotărârea din 3.12.2019 [Secția a III-a]

Articolul 7

Articolul 7-1

Nullum crimen sine lege

Interpretare judiciară extensivă contrară jurisprudenței naționale și esenței infracțiunii definite de lege:
încălcare

În fapt – În 2006, reclamantii au fost condamnați pentru apartenența la o organizație teroristă, pentru că au avut întâlniri între ei și au împărțit pliante în 2002, precum și publicații periodice ilegale și un manifest. Ei au fost condamnați în conformitate cu prevederile inițiale ale Legii privind prevenirea terorismului (Legea nr. 3713), potrivit căreia terorismul constituia orice acțiune comisă prin presiune, forță și violență, teroare, intimidare, asuprire sau amenințare, urmărind unul sau mai multe din scopurile politice sau ideologice stabilite, în timp ce o organizație era definită ca orice tip de asociere dintre două sau mai multe persoane, care urmăresc un scop comun. Tribunalele naționale au luat în considerare și modificările legislative operate în 2003 la Legea nr. 3713, care au restrâns definiția „terorismului” și a „organizației teroriste” prin includerea forței și a violenței, precum și a altor condiții cumulative, și anume: intenția de a comite fapte penale; metode suplimentare de presiune, de teroare, de intimidare, de asuprire sau de amenințare; din unul din motivele ideologice sau politice stabilite. Tribunalele naționale au reținut, în special, că expresia „forță și violență” ar trebui interpretată în sens larg, fiind incluse situații în care violența, deși nu este folosită în sensul fizic obișnuit, era prevăzută, totuși, ca obiectiv al unei organizații, ca în cazul reclamantilor. Prin urmare, cerința legală a „forței și violenței” a fost reținută în cazul reclamantilor, deoarece manifestația și publicațiile pe care le-au împărțit aveau un caracter inacceptabil, astfel încât echivala cu o constrângere morală a publicului. Conceptul de constrângere morală nu exista în textul legii aplicabile.

În drept – Articolul 7: Chestiunea principală din acest caz viza un element de interpretare judiciară nouă, și anume dacă condamnarea reclamantilor pentru apartenența la o organizație teroristă, pentru că actele lor constituiau o constrângere morală era conform cu esența acestei infracțiuni și ar putea fi prevăzută în mod rezonabil de reclamantii la momentul participării la evenimentele din 2002.

Curtea nu a fost de acord cu argumentul Guvernului potrivit căruia condamnarea reclamantilor era previzibilă în conformitate cu prevederile inițiale ale Legii nr. 3713, în vigoare la momentul comiterii infracțiunilor, având în vedere că aceste dispoziții defineau terorismul într-un sens mai larg. În primul rând, principiul potrivit căruia prevederile mai blânde ale dreptului penal trebuie aplicate retroactiv era garantat în mod implicit de articolul 7 din Convenție și era cuprins în regula potrivit căreia acolo unde există diferențe între prevederile penale în vigoare la momentul comiterii infracțiunii și prevederile penale ulterioare, adoptate înainte de pronunțarea unei hotărâri definitive, instanțele trebuie să aplice legea ale cărei prevederi sunt mai favorabile pentru inculpat. Mai mult, în conformitate cu dreptul penal turc, trebuiau aplicate dispozițiile care erau cele mai favorabile pentru inculpat. În al doilea rând, tribunalele naționale au aplicat ele însele, în privința reclamantilor, prevederile modificate ale legii din anul 2003, în coroborare cu prevederile inițiale ale legii. Prin urmare, Curtea s-a limitat la examinarea legalității condamnării reclamantilor raportat la acea versiune, nu la cea în vigoare la momentul săvârșirii infracțiunii.

Atunci când a examinat dacă interpretarea largă a textului legii de către tribunalele naționale era previzibilă în mod rezonabil, Curtea a avut în vedere, în primul rând, dacă interpretarea în discuție a reprezentat o dezvoltare a unei linii jurisprudențiale perceptibile. După cum se putea deduce, interpretările anterioare ale dispozițiilor relevante de către tribunalele naționale nu asigurau o bază pentru utilizarea conceptului de „constrângere morală”. Guvernul nu i-a prezentat Curții un caz comparabil în care s-a considerat că o asociație era o organizație teroristă numai pe baza naturii declarațiilor sale scrise și în ciuda lipsei de acte violente imputabile acestei organizații. De asemenea, el nu a oferit exemple de jurisprudență națională în care s-a utilizat conceptul de „constrângere morală” în contextul infracțiunilor de terorism.

În al doilea rând, Curtea a analizat dacă dispozițiile imputate puteau presupune, totuși, în mod rezonabil, acest concept. În acest sens, Curtea a trebuit să se asigure că conceptul imputat era compatibil cu esența infracțiunii, adică invocarea acestuia în circumstanțele cazului putea fi considerat rezonabil, indiferent dacă era invocat de către tribunalele naționale pentru prima dată. Formularea dispozițiilor relevante a sugerat că esența infracțiunii de apartenență la o organizație teroristă constă în adeziunea la o asociație al cărei scop și mod de operare era să recurgă la aplicarea criminală a forței, a violenței și a intimidării în masă pentru a realiza anumite cauze politice sau ideologice. Faptul că legislativul a ales să elimine utilizarea violenței ca mijloc necesar pentru a comite infracțiunea de terorism, în versiunea din 2003 a Legii nr. 3713, a condus la concluzia că violența efectivă sau intenția de a aplica o astfel de violență era esențială pentru definirea infracțiunii.

A fost pentru prima dată când instanțelor interne li s-a solicitat să stabilească dacă organizația în discuție poate fi considerată o organizație teroristă. În acest sens, Curtea de Casație din Turcia a decis că în cazul în care tribunalele naționale se confruntau cu sarcina stabilirii, pentru prima dată, dacă o organizație poate fi considerată teroristă, ele trebuiau să efectueze o cercetare minuțioasă și să examineze natura organizației, analizând scopul acesteia, dacă a adoptat un plan de acțiune sau măsuri operaționale similare și dacă a recurs la violență sau la o amenințare credibilă privind aplicarea violenței în realizarea acelui plan de acțiune. Totuși, pe baza faptelor stabilite de instanțele interne, nu s-a demonstrat întrunirea elementelor cumulative ale infracțiunii de apartenență la o organizație teroristă, așa cum a fost interpretată de Curtea de Casație, în cazul reclamanților. În timp ce tribunalele naționale au reținut că organizația în discuție nu a comis niciun atac armat, ele nu s-au referit la adaptarea unui plan de acțiune sau a unor măsuri operaționale similare în acest scop de către organizație. În acest context, în prezenta cauză nu a existat niciun indiciu că organizația în discuție a adoptat, dincolo de simpla proclamare a anumitor scopuri, măsuri pregătitoare concrete sau că, într-adevăr, a întreprins vreo acțiune în vederea comiterii de acte violente. Tribunalele naționale s-au bazat pe nota informativă prezentată de Direcția de Securitate, care considera că organizația în discuție era o organizație marxist-leninistă ilegală, al cărei scop final consta în provocarea unei revoluții armate în Turcia. Totuși, această notă nu putea fi considerată relevantă, pentru că actele atribuite organizației au constat doar în distribuirea pliantelor, a publicațiilor și în posesia unor cărți de către suspecti.

Prin urmare, era evident faptul că tribunalele naționale i-au condamnat pe reclamanți pentru apartenența la o organizație teroristă, din cauza ideilor și a aspirațiilor politice exprimate în documente considerate a fi produsul organizației. Tribunalele naționale nu au explicat modul în care conceptul de „constrângere morală” se referea la elementele constitutive ale acelei infracțiuni, inclusiv în privința gradului de constrângere și a severității pe care trebuia să o atingă constrângerea morală pentru a se ajunge la concluzia că echivalează cu terorismul. Prin urmare, tribunalele naționale au ales să-și exercite marja discreționară judiciară de o manieră extensivă, adoptând o interpretare care nu era conformă cu jurisprudența națională existentă și cu esența infracțiunii definite de dreptul național. În circumstanțele acestei cauze, tribunalele naționale au încălcat limitele rezonabile ale clarificării judiciare acceptabile, contrar garanțiilor articolului 7 din Convenție.

Curtea nu a scăpat din vedere dificultățile asociate cu lupta împotriva terorismului și provocările pe care le întâmpinau statele în lumina metodelor și a tacticilor în schimbare utilizate la comiterea infracțiunilor de terorism. De asemenea, Curtea a avut în vedere absența unei definiții universal acceptate a terorismului. Totuși, acest fapt nu a presupus că garanțiile fundamentale ale articolului 7 din Convenție, care includeau limite rezonabile privind interpretările judiciare noi sau extensive în materie penală, au încetat să fie aplicate la etapa urmăririi penale și a condamnării pentru infracțiunile de terorism. Tribunalele naționale trebuiau să depună o diligență specială pentru a clarifica elementele unei infracțiuni în termeni care le făceau previzibile și compatibile cu esența infracțiunii.

În circumstanțele prezentei cauze, tribunalele naționale au extins în mod nejustificat aplicarea dreptului penal în cazul reclamanților, cu încălcarea garanțiilor acordate de articolul 7 din Convenție.

Concluzie: încălcare (unanimitate).

Totodată, Curtea a reținut, în unanimitate, încălcarea articolului 8 din Convenție, din cauza aplicării interdicției de călătorie față de cel de-al doilea reclamant, cu domiciliul în Germania, și a menținerii automate pe durata a patru ani, în timp ce procedurile penale împotriva sa erau pendinte în Turcia.

Articolul 41: 7,500 EUR pentru primul reclamant și 760 EUR pentru al doilea reclamant, în privința prejudiciului material suferit; 9,750 EUR pentru al doilea reclamant pentru prejudiciul moral suferit.

(Vezi, de asemenea, *S.W. v. Regatul Unit*, [20166/92](#), 22 noiembrie 1995; *Başkaya și Okçuoğlu v. Turcia* [MC], [23536/94](#) și [24408/94](#), 8 iulie 1999; *İletmiş v. Turcia*, [29871/96](#), 6 decembrie 2005, [Nota informativă 81](#); *Jorgic v. Germania*, [74613/01](#), 12 iulie 2007, [Nota informativă 99](#); *Scoppola v. Italia* (nr. 2)

[MC], [10249/03](#), 17 septembrie 2009, [Nota informativă 122](#); și *Koprivnikar v. Slovenia*, [67503/13](#), 24 ianuarie 2017, [Nota informativă 203](#))